

at kvinder på længere sigt forventes at opnå en lavere årlig pensionsudbetaling end mænd med et tilsvarende uddannelsesniveau. Men omvendt forventes kvinder at opnå en højere dækningsgrad (indkomst som pensionist i forhold til indkomst som erhvervsaktiv) end mænd med tilsvarende uddannelsesniveau.

Årsagen til, at kvinder forventes at opnå en lavere årlig pension på længere sigt, er fortrinsvis:

- Lavere timeløn og lavere timetal i beskæftigelse (ifølge Danmarks Statistik arbejdede kun 9 % af mændene på deltid i 2001 mod 31 % af kvinderne),
  - at kvinder lever længere end mænd og derved får pensionsudbetalingerne fordelt over flere år end mænd (efter den 1. juli 1999 er obligatoriske pensionsordninger dog beregnet på et såkaldt fælleskønsgrundlag, hvorved forskelle i mænds og kvinders forskellige levetid som udgangspunkt ikke har betydning), og at
  - en lavere andel af kvinderne i arbejdsstyrken er i beskæftigelse end af mændene.
- Omvendt mindsker det forskellen, at kvinder benytter en større andel af indkomsten til pensionsopsparing.

I samme redegørelse er det anført, at hovedårsagen til, at kvinder forventes at opnå en højere dækningsgrad på længere sigt, er lavere årsindkomst som erhvervsaktiv. En lavere indkomst som erhvervsaktiv trækker i retning af højere dækningsgrad, fordi folkepensionen ikke afhænger af indkomsten som erhvervsaktiv. Forskellen i erhvervsindkomst stammer fra forskelle i beskæftigelse, arbejdstid og timeløn.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har til brug for Ægtefællepensionsudvalgets arbejde udarbejdet en redegørelse om ægtefællers pensionsopsparing (om en nærmere beskrivelse af denne henvises til betænkningens kapitel 5). Det er bl.a. anført i denne redegørelse, at:

- Begge ægtefæller typisk foretager pensionsopsparing. Det gælder således for 87 % af parrene. For godt 10 % af parrenes vedkommende er det kun den ene ægtefælle, der har foretaget pensionsopsparing i løbet af perioden.
- Hvor begge ægtefæller har foretaget pensionsopsparing, er dette typisk sket i mere end 6 ud af de 8 år, undersøgelsen dækker. Det gælder således for godt 77 % af de undersøgte ægtepar, hvor begge har foretaget pensionsopsparing. Det svarer til godt 67 % af alle de undersøgte par.
- For lidt over halvdelen af parrene har begge ægtefæller bidragsprocenter i samme overordnede intervaller, svarende til 47 % af alle ægtepar. Af særlig

interesse i denne sammenhæng er en gruppe på godt 4 %, hvor den ene er placeret i det lave interval, mens den anden er i gruppen med store bidragsprocenter. For knap 2/3 af parrene er det manden, der har den højeste bidragsprocent.

- Par, hvor alene den ene ægtefælle har foretaget pensionsopsparing, forekommer i godt 10 % af ægteskaberne. Hvor alene den ene indbetaler, er dette typisk manden. Det gælder således for godt 2/3 af parrene. Hvor opsparingen er over 17 % af indkomsten, er det i over 80 % af tilfældene alene manden, der foretager opsparingen, medens hustruen altså ingen opsparing har. Denne sidste gruppe, der udgør ca. 1 % af alle de undersøgte par, er også af særlig interesse i denne sammenhæng.

6.1.1 Forlods udtagelse af rimelige pensionsordninger

Lovforslagets udgangspunkt om forlods udtagelse indebærer, at hver ægtefælle beholder og udtager egne pensionsrettigheder, uanset at der i øvrigt sker skifte af ægtefællernes aktiver.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender vurderer, at det er forbundet med en betydelig grad af usikkerhed at konkludere, hvilke konsekvenser det vil få for henholdsvis det ene eller det andet køn, at ægtefæller efter lovforslaget som udgangspunkt vil kunne beholde egne pensionsrettigheder.

De nugældende regler – herunder domstolenes fortolkning af retsvirkningslovens § 15, stk. 2 – fører til tilfælde, hvor en ægtefælle med en kapitalpension må lade denne ordning indgå i ligedelingen mellem ægtefællerne til trods for, at den anden ægtefælles pension med ret til løbende ydelser kan udtages forlods på skiftet. En variant opstår i tilfælde, hvor den ene ægtefælle ikke har en pensionsordning, og hvor den anden ægtefælle kan udtage sin pension med ret til løbende ydelser forlods på skiftet.

En nugældende konklusion vil være, at der med et udgangspunkt om forlods udtagelse af egne pensionsrettigheder opnås en tilnærmet ligestilling af ægtefællerne, således at der ikke længere vil opstå tilfælde, hvor en ægtefælle kan udtage sin egen pensionsordning (arbejdsmarkedspension) forlods og samtidig opnå halvdelen af den anden ægtefælles pensionsordning (kapitalpension). Dette skal også ses i lyset af det ovenfor oplyste om ægtefællers pensionsopsparing – at begge ægtefæller typisk foretager en pensionsopsparing, og at lidt over halvdelen af ægtefællerne har bidragsprocenter i samme overordnede intervaller.

Private pensionsordninger (f.eks. kapitalpension) kan enten være et supplement til eller en erstatning for